

रजिस्ट्री सं० : डी-221

Price : Rs. 4-00

REGISTERED NO. D-22

रजिस्टरी नं० : डी-22

भारत का याजपत्र

The Gazette of India

भारत का राजस्त

आसाधारण

EXTRAORDINARY

अमायारण

भाग XIV - अनुभाग - 1

PART-XIV-SECTION-1

भाग XIV - अनुभाग - 1

प्राधिकार से प्रकाशित

PUBLISHED BY AUTHORITY

सँचा नाल प्रकाशित

सं० ३]	नई दिल्ली, वीरवार, ५ दिसम्बर,	२००२/१४ माघ,	१९२४ (शक)	[खण्ड - XII
No.3]	NEW DELHI, THURSDAY, DECEMBER 5, 2002/AGRAHAYNA, 14, 1924 (SAKA) [VOL.- XII			
नं० ३]	नवीं दिल्ली, वीरवार, ५ दसंबर,	२००२/१४ मंगल ,	१९२४ (सक)	[सिलद - XII

विधि और न्याय मंत्रालय

(विधायी विभाग)

नई दिल्ली, वीरवार, ५ दिसम्बर, २००२/१४ माघ, १९२४ (शक)

(1) टरांसफर ऑफ परिजनरज एकट, 1950 (2) इकुअल रेमूनरशनज एकट, 1976 (3) हिन्दू गेन्ज ऑफ लरनिंग एकट, 1930 (4) खादी और ग्राम उद्योग कमिशन एकट, 1956 के पंजाबी अनुवाद राष्ट्रपति के प्राधिकार से प्रकाशित किये जाते हैं और प्राधिकृत पाठ (केन्द्रीय अधिनियम, 1973 (1973 का 50) की धारा 2 के खण्ड (क) के अधीन पंजाबी में उनके प्राधिकृत पाठ समझे जायेंगे।

MINISTRY OF LAW AND JUSTICE
(LEGISLATIVE DEPARTMENT)

NEW DELHI, THURSDAY, DECEMBER 5, 2002/AGRAHAYNA 5, 1924 (SAKA)

The translations in Punjabi of (1) The Transfer of Prisoners Act, 1950 (2) The Equal Remunerations Act, 1976 (3) The Hindu Gains of Learning Act, 1930 and (4) The Khadi and Village Industries Commission Act, 1956 are hereby published under the authority of the President and shall be deemed to be the authoritative text thereof in Punjabi under clause (a) of section 2 of the Authoritative texts (Central Laws) Act, 1973 (50 of 1973).

ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਆਂ ਮੰਦ੍ਰਾਲਾ
(ਵਿਧਾਨ ਵਿਭਾਗ)

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਵੀਰਵਾਰ, ५ ਦਸੰਬਰ, २००२/१४ ਮਾਘ, १९२४ (ਸ਼ਕ)

(1) ਟਰਾਂਸਫਰ ਆਫ ਪਰਿਜਨਰਜ ਐਕਟ, 1950 (2) ਇਕੁਅਲ ਰੇਮੂਨਰੇਸ਼ਨਜ ਐਕਟ, 1976 (3) ਹਿੰਦੂ ਗੋਨਜ ਆਫ ਲਰਨਿੰਗ ਐਕਟ, 1930 (4) ਖਾਦੀ ਔਂਡ ਵਿਲਜ਼ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956 ਦੇ ਪੰਜਾਬੀ ਅਨੁਵਾਦ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਦੀ ਸੱਚਾ ਅਧੀਨ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੱਚਾਯੁਕਤ ਪਾਠ (ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਨੂੰਨ) ਐਕਟ, 1973 (1973 ਦਾ 50) ਦੀ ਧਾਰਾ 2 ਦੇ ਖੰਡ (ਉ) ਅਧੀਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਯੁਕਤ ਪਾਠ ਸਮਝੇ ਜਾਣਗੇ।

ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1956

(1956 ਦਾ ਐਕਟ ਨੰ: 61)

[1 ਜੂਨ, 2002 ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਅਨੁਸਾਰ]

ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਤੇ
ਉਸ ਨਾਲ ਤੱਲਕ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨ ਲਈ ਐਕਟ।

[25 ਸਤੰਬਰ, 1956]

ਭਾਰਤ ਗਣਰਾਜ ਦੇ ਸਤਵੇਂ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਐਕਟ ਬਣੇ :—

ਅਧਿਆਏ I

ਪ੍ਰਾਰੰਭਕ

1. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਐਕਟ, 1956 ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ। ਸੰਖੇਖ ਨੰ ਅਤੇ
ਵਿਸਤਾਰ।
(2) ਇਸ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਜੰਮ੍ਹ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਰਾਜ ਦੇ ਸਿਵਾਏ ਸਾਰੇ ਭਾਰਤ ਤੇ ਹੈ।
2. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਸੰਗ ਹੋਰਵੇਂ ਨ ਲੋੜੇ, - ਪਰਿਭਾਸ਼ਾਵਾਂ।
- (ਉ) “ਬੋਰਡ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਗਠਤ ਬੋਰਡ;
- (ਅ) “ਚੇਅਰਮੈਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ;
- (ਇ) “ਕਮਿਸ਼ਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 ਅਧੀਨ ਸਥਾਪਤ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ
ਕਮਿਸ਼ਨ;
- (ਸ) “ਖਾਦੀ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਹੱਥ ਨਾਲ ਕੱਤੇ ਗਏ ਸੂਤੀ, ਰੇਸ਼ਮੀ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹੋਂ
ਸੂਤ ਨਾਲ ਜਾਂ ਅਜਿਹੇ ਸੂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੋ ਦੋ ਜਾਂ ਸਭ ਦੇ ਮਿਸ਼ਰਣ ਨਾਲ ਭਾਰਤ
ਵਿੱਚ ਹੱਥ-ਖੱਡੀ ਤੇ ਬੁਣਿਆ ਕੋਈ ਕੱਪੜਾ;
- (ਹ) “ਮੈਂਬਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ
ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;
- (ਕ) “ਮੁਕੱਰਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰਰ;
- (ਖ) “ਸਕੱਤਰ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਧਾਰਾ 5 ਅਧੀਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਕੱਤਰ;
ਅਤੇ
- (ਖਦ) “ਵਾਈਸ ਚੇਅਰਮੈਨ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ;
- (ਗ) “ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ” ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਸਭ ਉਦਯੋਗ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 3 ਅਧੀਨ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ
ਉਲਿਖਤ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।
3. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਤੇ, ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਤੇ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ
ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਕੋਈ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਜੋੜ ਸਕੇਗੀ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚੋਂ ਲੋਪ ਕਰ
ਸਕੇਗੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਦਾ ਵਰਨਣ ਬਦਲ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਤਦ ਅਨੁਸੂਚੀ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੋਧੀ ਗਈ
ਸਮਝੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ
ਜੋੜਨ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹਰਿਕ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੀ ਨਕਲ ਉਸ ਦੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਧਿਆਏ ॥

ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ

**ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ
ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ
ਉਸ ਦਾ
ਗਠਨ।**

4. (1) ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਨਮਿਤ ਨਿਯਤ ਕਰੇ, ਇੱਕ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਸਦੀਵੀ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀ ਮੁਹਰ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਨਿਗਮ ਨਿਕਾਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਅਰਜਤ ਕਰਨ, ਧਾਰਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਿਬੇੜਨ ਦੀ ਅਤੇ ਮੁਆਇਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਕਤ ਨਾਲ ਉਹ ਦਾਵਾ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੇ ਦਾਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇਗਾ।

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਘੱਟ ਤੋਂ ਘੱਟ ਤਿੰਨ ਅਤੇ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਪੰਜ ਮੈਂਬਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲ ਕੇ ਬਣੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕਰੇਗੀ, ਅਤੇ ਮੈਂਬਰ ਜਾਂ ਤਾਂ ਪੂਰਨ-ਕਾਲੀ ਜਾਂ ਅੰਸ਼-ਕਾਲੀ ਹੋ ਸਕਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤਾਂ ਜੋ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਨੂੰ ਡੈਲੀਗੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

5. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨ ਪਿਛੋਂ, ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ।

6. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜੋ ਮੈਂਬਰ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿੱਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰੇਗੀ।

**ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ
ਸਕੱਤਰ।**

**ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ
ਵਿੱਤੀ
ਸਲਾਹਕਾਰ।**

**ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ
ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ
ਅਸਤੀਫ਼ਾ।**

**ਖਾਦੀ ਬਾਵਾਂ
ਆਦਿ ਕਰਕੇ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ
ਕਾਰਜਾਂ ਅਤੇ
ਕਾਰਵਾਈਆਂ
ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼
ਨ ਹੋਣਾ।**

**ਮਾਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ
ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ
ਦੇ ਨਾਲ
ਵਿਅਕਤੀਆਂ
ਦਾ ਅਸਥਾਈ**

7. ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਤੋਂ ਅਸਤੀਫ਼ਾ ਦੇ ਸਕੇਗਾ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਅਸਤੀਫ਼ੇ ਦੇ ਉਸ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੇ ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਅਹੁਦਾ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

8. ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਕੇਵਲ ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਹੀ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਖਾਲੀ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਗਠਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਸੀ।

9. (1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਜਾਣ, ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਸਹਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਹ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਸਲਾਹ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੋਵੇ।

(2) ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਉਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਨਾਲ ਸੁੰਬੰਧਤ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ ਪਰ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੋਰ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਮੈਂਬਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇੱਕ ਜਾਂ ਵੱਧ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਅਤੇ ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਚਰਚਾ ਵਿੱਚ ਭਾਗ ਲੈਣ ਲਈ ਪ੍ਰਤੀਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰ ਜਾਂ ਅਫਸਰਾਂ ਨੂੰ ਵੋਟ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਕ ਬੋਰਡ ਗਠਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬੋਰਡ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਉੱਨ੍ਹੀਂ ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਠੀਕ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਜੋ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਜ਼ਰਬਾ ਰੱਖਦੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਸਮਰੱਥਾ ਦਰਸਾਉਣ ਕਰਕੇ ਕਾਬਲ ਹੋਣ।

11. ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਬਾਰੇ ਸਾਧਾਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬੋਰਡ ਨਾਲ ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰੇਗਾ।

ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦਾ
ਬੋਰਡ ਨਾਲ
ਮਸ਼ਵਰਾ ਕਰਨਾ

12. (1) ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ ਅਜਿਹੇ ਸਮਿਆਂ ਅਤੇ ਬਾਵਾਂ ਤੇ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ (3) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਉਹ ਆਪਣੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਦੇ ਨੋਪਰੋਂ ਚਾੜ੍ਹਨ ਬਾਬਤ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾ ਕੌਰਮ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ) ਜਾਬਤੇ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀਆਂ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਵਿਨਿਯਮਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ :

ਪਰੰਤੂ ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੋਵੇਗੀ।

(2) ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਜਾਂ ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਹਾਜ਼ਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਵਿੱਚੋਂ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਕੋਈ ਮੈਂਬਰ ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇੱਕਤਰਤਾ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰੇਗਾ।

(3) ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਸਭ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹਾਜ਼ਰ ਅਤੇ ਵੋਟ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੀ ਬਹੁ-ਗਿਣਤੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਵੋਟਾਂ ਬਰਾਬਰ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੀ, ਜਾਂ ਉਸਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੂਜੀ ਜਾਂ ਨਿਰਣਾਇਕ ਵੋਟ ਹੋਵੇਗੀ।

13. ਚੇਅਰਮੈਨ, ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕਾਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹੋਣਗੀਆਂ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਚੇਅਰਮੈਨ,
ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ
ਹੋਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦੇ
ਅਹੁਦੇ ਦੀ
ਅਉਧ ਅਤੇ
ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ
ਸ਼ਰਤਾਂ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ
ਅਫਸਰ ਅਤੇ
ਸੇਵਕ।

14. (1) ਸਕੱਤਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕਰਤੱਵਾਂ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਜਾਂ ਜੋ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਦੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਉਗ ਨੂੰ ਡੇਲੀਗੋਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(2) ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾਣ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰ ਅਤੇ ਸੇਵਕ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੇ :

ਪਰੰਤੂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅਜਿਹਾ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਦਾ ਮਾਨ-ਭੱਤਾ ਜਾਂ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਤਨਖਾਹ ਪੰਜ ਸੌ ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪਰਵਾਨਗੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਿਯੁਕਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਧਿਆਏ III
ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ
ਕਾਜਕਾਰ।

15. (1) ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ ਦੀ ਯੋਜਨਾਬੰਦੀ, ਸੰਗਠਨ ਅਤੇ ਪਰਿਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਹੇਠ-ਲਿਖਿਆਂ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ-

- (ਇ) ਖਾਦੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸਿਖਲਾਈ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਸੰਗਠਨ ਕਰਨਾ;
- (ਅ) ਕੱਚੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਔਜ਼ਾਰਾਂ ਦਾ ਰਾਖਵਾਂ ਬੰਡਾਰ ਕਾਇਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਦੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਢਾਇਤੀ ਦਰਾਂ ਤੇ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨਾ ਜੋ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਚੁੱਕਵੇਂ ਹੋਣ;
- (ਇ) ਖਾਦੀ ਦੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ [ਜਾਂ ਦਸਤਕਾਰੀ] ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਵਿਕਰੀ ਅਤੇ ਮੰਡੀਕਰਣ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰਨਾ;
- (ਸ) ਖਾਦੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਬੜਾਵਾ ਦੇਣਾ, ਜਾਂ ਖਾਦੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮਸਿਆਵਾਂ ਦੇ ਅਧਿਐਨ ਲਈ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣਾ;
- (ਹ) ਖਾਦੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣਾ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਨਾ;
- (ਕ) ਖਾਦੀ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਲੈਣਾ, ਜਾਂ ਉਸ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਜਾਂ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਾ;
- (ਖ) ਖਾਦੀ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਵਿੱਚ ਲੱਗੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਹਿਕਾਰੀ ਉਦਮਾਂ ਨੂੰ ਬੜਾਵਾ ਅਤੇ ਉਤਸ਼ਾਹ ਦੇਣਾ;
- (ਗ) ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਕਿ ਖਾਦੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਉਤਪਾਦ ਅਸਲੀ ਹੋਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਕਾਂ ਜਾਂ ਡੀਲਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਦੇਣਾ;
- (ਘ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਜਿਹੀ ਗੱਲ ਕਰਨਾ ਜੋ ਮੁੱਕਰਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

16. ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਨਿਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਪਾਬੰਦ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਉਸ ਨੂੰ ਦੇਵੇ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ
ਦੀ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਰ
ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।

ਅਧਿਆਏ IV
ਵਿੱਤ, ਲੇਖ, ਆਡਿਟ ਅਤੇ ਰਿਪੋਟਾਂ

17. ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸੰਸਦ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਨਮਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਯੋਗ ਨਮਿਤਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਹਰੇਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਕਮਾ ਅਦਾ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਜਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝੀਆਂ ਜਾਣ।

17ਓ. ਕਮਿਸ਼ਨ ਖਾਦੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਹਿੱਬੇ, ਗਾਂਟਾਂ, ਦਾਨ ਜਾਂ ਪੁਨ-ਅਰਥਦਾਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ
ਹਿੱਬੇ, ਗਾਂਟਾਂ
ਆਦਿ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਕਰਨਾ।

18. (1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵੱਖ ਵੱਖ ਦੋ ਫੌਡ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਦੀ ਫੌਡ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਫੌਡ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਖਾਦੀ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਫੌਡਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਭ ਗ੍ਰਾਂਟਾਂ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ਗੀਆਂ ਅਤੇ ਖਾਦੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਰਕਮਾਂ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 17ਓ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਭ ਹਿੱਬੇ, ਗਾਂਟਾਂ, ਦਾਨ, ਪੁਨ-ਅਰਥਦਾਨ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ), ਖਾਦੀ ਫੌਡ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਫੌਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਅਤੇ ਖਾਦੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਮੁਨਾਸਥ ਫੌਡ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(1ਓ) ਦਸਤਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸਭ ਰਕਮਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਫੌਡ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਲਈ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਸਭ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਉਸ ਫੌਡ ਵਿਚੋਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(1ਅ) ਜੇ ਕਿਸੇ ਸਮੇਂ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਦੋਹਾਂ ਫੌਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਰਕਮ ਉਸ ਫੌਡ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਫੌਡ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਰਕਮ ਉਸ ਫੌਡ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਲਈ ਨਾਕਾਢੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਫੌਡ ਵਿਚੋਂ ਉਹ ਵੱਧ ਰਕਮ ਜਾਂ ਉਸ ਦਾ ਅਜਿਹਾ ਭਾਗ ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇ ਦੂਜੇ ਫੌਡ ਵਿੱਚ ਮੁਤਕਿਲ ਕਰ ਸਕੇਗਾ।

ਵਿਆਖਿਆ - ਦੋਹਾਂ ਫੌਡਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਉਪਲੱਬਧ ਰਕਮ ਦਾ ਹਿਸਾਬ ਲਾਉਣ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ, ਧਾਰਾ 17-ਓ ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਰਕਮਾਂ ਲੇਖ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਈਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ।

(2) ਜਿਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹੋਰਵੇਂ ਨਿਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਉਸ ਦੇ ਸਿਵਾਏ, ਅਜਿਹੇ ਫੌਡਾਂ ਦੇ ਸਭ ਧਨ ਭਾਰਤੀ ਗੀਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਭਾਰਤੀ ਗੀਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦੇ ਏਜੰਟਾਂ ਕੋਲ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਨ ਤਾਂ ਭਾਰਤੀ ਗੀਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਦਫਤਰ ਹੈ ਨ ਹੀ ਭਾਰਤੀ ਗੀਜ਼ਰਵ ਬੈਂਕ ਦਾ ਕੋਈ ਏਜੰਟ ਹੈ ਉਥੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖਜ਼ਾਨੇ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਏ ਜਾਣਗੇ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਰਿਜ਼ਿਟੀਆਂ ਵਿੱਚ ਲਾਏ ਜਾਣਗੇ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

19. ਧਾਰਾ 20 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਅਨੱਤਿਆਰਤ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਤੇ ਇਨ੍ਹੀਂ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੰਨੀ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ :

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ
ਖਰਚ ਕਰਨਾ
ਸ਼ਕਤੀ।

ਪਰੰਤੂ ਇਸ ਧਾਰਾ ਦੀ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਬਾਰੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਸਾਂ ਰਾਜਖੇਤਰਾਂ ਤੋਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦਾ ਵਿਸਤਾਰ ਹੈ, ਬਾਹਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਧਨ ਜਿੰਨਾ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ, ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ-ਪਰਵਾਨਗੀ ਨਾਲ, ਖਰਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦੀ ਹੈ।

ਸਥਾਈ ਵਿੱਤ
ਕਮੇਟੀਆਂ।

19ਓ. (1) ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤੇ ਦੋਹਾਂ ਛੰਡਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਦੇ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਕਮੇਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਮਕੱਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਗਠਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

(2) ਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਕਮੇਟੀ ਧਾਰਾ 19 ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਡੈਲੀਗੋਟ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ
ਦੇਣਯੋਗ ਧਨਾਂ
ਦੀ ਮਾਲੀਏ ਦੇ
ਬਕਾਏ ਵਜੋਂ
ਵਸੂਲੀ।

19ਅ. (1) ਕਿਸੇ ਸਪਸ਼ਟ ਜਾਂ ਅਰਥਾਵੇਂ ਕਰਾਰ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਹੋਰਵੇਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਕੋਈ ਰਕਮ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਸੂਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਮਾਲੀਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਵਸੂਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(2) ਜੇ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਰਕਮ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਰਥ ਅੰਦਰ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਹਵਾਲਾ ਉਸ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਗਠਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜੋ ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਪਿੱਛੋਂ, ਜੋ ਉਹ ਠੀਕ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਰਕਮ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੋਣੀ ਕਥਤ ਹੈ, ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਅਵਸਰ ਦੇਣ ਪਿੱਛੋਂ, ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ; ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਅੰਤਮ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਥਾਰਿਟੀ ਦੁਆਰਾ ਉਜ਼ੱਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(3) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਕੇਵਲ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਜਿਸਦਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਜਾਂ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨਾਲ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਰਕਮ ਅਦਾਇਗੀਯੋਗ ਹੋਣੀ ਕਥਤ ਹੈ, ਕੋਈ ਤੱਲਕ ਨਾ ਹੋਵੇ।

(4) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਇਖਰਾਜਾਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ।

ਬਜਟ।

20. (1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਹਰੇਕ ਸਾਲ, ਅਜਿਹੀ ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਅਗਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਲਈ ਦੋ ਵੱਖ ਵੱਖ ਬਜਟ ਮੁਕੱਰ ਦਾਰਮ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਪਰਵਾਨਗੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਦੀ ਬਜਟ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬਜਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਸ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਕਮਵਾਰ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਬਾਰੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਅਨੁਮਾਨਤ ਰਕਮਾਂ ਅਤੇ ਖਰਚ ਵਿਖਾਏ ਹੋਣਗੇ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਅਤੇ (4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਮਿਤ ਕੋਈ ਰਕਮ ਖਰਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੇਕਰ ਉਹ ਖਰਚ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਰਵਾਨਤ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਉਲਿਖਤ ਉਪਬੰਧ ਅੰਦਰ ਨਾ ਆਉਂਦਾ ਹੋਵੇ।

(3) ਕਮਿਸ਼ਨ, ਖਾਦੀ ਬਜਟ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬਜਟ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਖਰਚ ਦੀ ਇੱਕ ਮਦ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਮਦ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇੱਕ ਸਕੀਮ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਤੋਂ ਦੂਜੀ ਸਕੀਮ ਬਾਰੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮੁੜ ਨਮਿੱਤਣ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਸਕੇਗਾ (ਪਰ, ਧਾਰਾ 18 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1A) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ), ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਖਾਦੀ ਬਜਟ ਤੋਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬਜਟ ਨੂੰ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਬਜਟ ਤੋਂ ਖਾਦੀ ਬਜਟ ਨੂੰ ਛੰਡ ਦਾ ਕੋਈ ਮੁੜ ਨਮਿੱਤਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ :

ਪਰੰਤੂ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ “ਕਰਜ਼ਾ” ਮਦ ਤੋਂ ਖਰਚ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਦ ਨੂੰ ਅਤੇ ਖਰਚ ਦੀ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਦ ਤੋਂ “ਕਰਜ਼ਾ” ਮਦ ਨੂੰ ਕੋਈ ਮੁੜ-ਨਮਿੱਤਣ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਪਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਬਿਨਾਂ, ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(4) ਕਮਿਸ਼ਨ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ ਜੋ ਮੁਕੱਰ

ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਰਵਾਨਤ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧਤ ਸੀਮਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਖਰਚ ਕਿਸੇ ਖਰਚ ਦੀ ਮਦ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮਕੌਮ ਦੇ ਤੱਲਕ ਵਿੱਚ ਉਥੋਂ ਤੱਕ ਕਰ ਸਕੇਗਾ ਜਿਥੋਂ ਭੱਕ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪਰਵਾਨਤ ਦੇਹਾਂ ਬਜਟਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲ ਰਕਮ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਵੇ।

21. ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਜੋ ਇਸ ਨਮਿਤ ਬਣਾਏ ਜਾਣ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ, ਖਾਦੀ ਫੰਡ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਫੰਡ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਪਨਧਾਮ ਦੀ ਸੀਕਿਊਰਿਟੀ ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਫੰਡਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਉਪਾਰ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੋਵੇਗੀ।

22. ਖਾਦੀ ਜਾਂ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ 14 ਜਨਵਰੀ, 1953 ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਸਭ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ, ਉਸ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਇਦਿਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਬਚਨਬੱਧ ਹੋਈਆਂ ਹਨ ਉਸਦੇ ਲਈ ਬਚਨਬੱਧ ਹੋਇਆ ਗਿਆ, ਬਾਰੇ, ਅਜਿਹੇ ਅੰਦਰ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ, ਇਹ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਉਹ ਮੁਆਇਦੇ ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਉਹ ਸਭ ਗੱਲਾਂ ਜਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਲਈ ਬਚਨਬੱਧ ਹੋਇਆ ਗਿਆ।

ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ
ਅਤੇ ਬਾਂਧਾਂ ਦੀ
ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ
ਬਦਲੀ।

23. (1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਚਿਤ ਲੇਖੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸੁਸੰਗਤ ਰਿਕਾਰਡ ਰੱਖੇਗਾ ਅਤੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਸਾਲਾਨਾ ਵਿਵਰਣ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਅਤੇ ਹਨ, ਲੇਖਾ ਅਤੇ ਸੰਤੁਲਨ-ਪੱਤਰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਤਿਆਰ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਮਸ਼ਵਰੇ ਨਾਲ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਲੇਖੇ ਅਤੇ
ਆਡਿਟ।

(2) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹੇ ਵਕਫ਼ਿਆਂ ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ।

(3) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼-ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਅਧਿਤਿਆਰ ਹੋਣਗੇ ਜੋ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਲੇਖਿਆਂ ਦੇ ਆਡਿਟ ਦੇ ਮੁਤੱਲਕ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਖਾਸ ਕਰਕੇ, ਉਸ ਨੂੰ, ਕਿਤਾਬਾਂ, ਲੇਖਿਆਂ, ਸੰਬੰਧਤ ਵਾਉਚਰਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

(4) ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੰਪਟਰੋਲਰ ਅਤੇ ਆਡੀਟਰ ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ, ਜਾਂ ਇਸ ਨਮਿਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੁਕਤ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲੇਖੇ, ਉਸ ਤੇ ਆਡਿਟ ਰਿਪੋਟ ਸਮੇਤ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਹਰ ਸਾਲ ਭੇਜੇ ਜਾਣਗੇ ਅਤੇ ਉਹ ਸਰਕਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖਵਾਏਗੀ।

ਵਿਵਰਣੀਆਂ
ਅਤੇ ਰਿਪੋਟ।

24. (1) ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇਵੇ, ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗਾਂ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਬਾਬਤ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਰਣੀਆਂ ਅਤੇ ਵਿਵਰਣ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵੇਰਵੇ ਜੋ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਲੋੜੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗਾ।

(2) ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਕਮਿਸ਼ਨ, ਹਰੇਕ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕੇ, ਅਜਿਹੇ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਤਰੀਕੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਮੁਕੱਰ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਿਪੋਟ ਪੇਸ਼ ਕਰੇਗਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵਲੇ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਸ ਦੀਆਂ ਸਰਗਰਮੀਆਂ, ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਪੂਰਾ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਿੱਤਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(3) ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਮਿਲੀ ਰਿਪੋਟ ਦੀ ਇੱਕ ਨਕਲ ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਅਮਦਨ ਟੈਕਸ 24ਓ. ਅਮਦਨ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੇ ਹੁੰਦਿਆਂ ਹੋਇਆਂ ਵੀ, ਕਮਿਸ਼ਨ 1961 ਦਾ 43 ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਆਪਣੀ ਅਮਦਨ, ਲਾਭਾਂ ਜਾਂ ਉਪਲੱਬਧੀਆਂ ਤੇ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਭਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਛੱਟ।

ਕਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਛੱਟ 25. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕੇਗੀ ਕਿ ਉਸ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਜੋ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਵਿੱਚ ਉਲਿਖਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਤਦ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਤੋੜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(2) ਉਕਤ ਤਰੀਕ ਤੇ ਅਤੇ ਤੋਂ -

(ਇ) ਸਭ ਸੰਪੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਫੰਡ ਜੋ, ਉਕਤ ਤਰੀਕ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਹੋ ਜਾਣਗੇ; ਅਤੇ

(ਅ) ਸਭ ਮੌਬਾਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੌਬਰਾਂ ਵਜੋਂ ਆਪਣੇ ਅਹੁਦੇ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦੇਣਗੇ।

ਨਿਯਮ 26. (1) ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਪੜਾਵੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗੀ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪੜਾਵ ਪਾਏ ਬਿਨਾਂ, ਅਜਿਹੇ ਨਿਯਮ ਹੇਠ-ਲਿਖੇ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ:-

(ਇ) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਮੌਬਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕੀਆਂ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ, ਅਤੇ ਚੇਅਰਮੈਨ, ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ, ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਮੌਬਰਾਂ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਰਧਨਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਤਨਖਾਹਾਂ ਅਤੇ ਭੱਤੇ ਅਤੇ ਜਦ ਉਹ ਦੌਰੇ ਤੇ ਹੋਣ ਤਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਈ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸਫਰ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤੇ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ;

(ਅ) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀ ਮੌਬਰੀ ਲਈ ਨਾਕਾਬਲੀਅਤਾਂ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮੌਬਰ ਨੂੰ, ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾਕਾਬਲੀਅਤ ਦੇ ਤਾਬੇ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਹਟਾਉਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਬਤਾ;

(ਇ) ਬੋਰਡ ਦੇ ਮੌਬਰਾਂ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਦੀ ਅਉਧ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੀਆਂ ਹੋਰ ਸ਼ਰਤਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਜਕਾਰਾਂ ਦੇ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਬਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਇਤਫਾਕੀਆ ਖਾਲੀ ਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਭਰਨ ਦਾ ਤਰੀਕਾ;

(ਇਇ) ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਤੇ ਵਾਈਸ-ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ

ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰੱਤਵ;

(ਸ) ਸਕੱਤਰ ਅਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੀਆਂ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਰੱਤਵ;

(ਸਸ) ਧਾਰਾ 19ਉ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਸਥਾਈ ਵਿੱਤੀ ਕਮੇਟੀਆਂ ਦਾ ਗਠਨ;

(ਸਸਸ) ਧਾਰਾ 19ਅ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਧੀਨ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਕੀਤੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਬਤਾ;

(ਹ) ਉਹ ਤਰੀਕ ਜਿਸ ਤੱਕ ਅਤੇ ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 20 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਸਾਲ ਬਜਟ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(ਕ) ਫੇਡਾਂ ਨੂੰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਬਤਾ;

(ਖ) ਧਨ ਉਧਾਰ ਲੈਣ ਜਾਂ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜਾਬਤਾ ਅਤੇ ਪਾਲਣ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ;

(ਗ) ਉਹ ਸ਼ਰਤਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤਾਬੇ, ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਧੀ ਜਿਸ ਨਾਲ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਿਤ ਮੁਆਇਦੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ;

(ਘ) ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਲੋਥੇ ਰੱਖੇ ਜਾਣਗੇ;

(ਙ) ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਧਾਰਾ 24 ਅਧੀਨ ਵਿਵਰਣੀਆਂ, ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਅਤੇ ਵਿਵਰਣ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ; ਅਤੇ

(ਚ) ਕੋਈ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ਾ ਜੋ ਮੁਕੱਰਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(3) ਇਸ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹਰਿਕ ਨਿਯਮ, ਉਸ ਦੇ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਪਿਛੋਂ ਜਿੰਨੀ ਛੇਤੀ ਹੋ ਸਕੇ, ਸੰਸਦ ਦੇ ਹਰੇਕ ਸਦਨ ਅੱਗੇ, ਜਦ ਉਹ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮੁੱਦਤ ਲਈ ਰੱਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੋ ਇੱਕ ਇਜਲਾਸ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦੋ ਕਰਮਵਰਤੀ ਇਜਲਾਸਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਹੋ ਸਕੇਗੀ, ਅਤੇ ਜੇ ਉਸ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਉਸ ਤੋਂ ਤੁਰਤ ਮਗਰੋਂ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਇਜਲਾਸ ਦੇ ਗੁਜਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਉਸ ਨਿਯਮ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਰੂਪਭੇਦ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਜਾਂ ਦੋਵੇਂ ਸਦਨ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਨਿਯਮ ਉਸ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ ਕੇਵਲ ਅਜਿਹੇ ਰੂਪਭੇਦ ਕੀਤੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਾਂ, ਜਿਹੀ ਕਿ ਸੂਰਤ ਹੋਵੇ, ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ; ਐਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਰੂਪਭੇਦ ਜਾਂ ਬਾਤਲਕਰਣ ਦਾ ਉਸ ਨਿਯਮ ਅਧੀਨ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਇਜ਼ਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਪਵੇਗਾ।

27. (1) ਕਮਿਸ਼ਨ, ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਪੂਰਵ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਾਲ, ਸਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਕਾਜਕਾਰ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਵਿਨਿਯਮ ਬਣਾ ਸਕੇਗਾ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਨ ਹੋਣ।

ਵਿਨਿਯਮ
ਬਣਾਉਣ ਦੀ
ਸ਼ਕਤੀ।

(2) ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਅਤੇ ਪੂਰਵਗਾਮੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਿਆਪਕਤਾ ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਏ

ਬਿਨਾ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਨਿਯਮ ਹਠ-ਲਿਖ ਸਭ ਵਿਸ਼ਿਆ ਜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਕਰ ਸਕਣਗੇ, ਅਰਥਾਤ : -

- (ੳ) ਸਕੱਤਰ ਆਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿੱਤੀ ਸਲਾਹਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਹੋਰ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਸੇਵਾ ਦੇ ਨਿਬੰਧਨ ਅਤੇ ਸ਼ਰਤਾਂ ਅਤੇ ਵੇਤਨ ਸਕੱਤਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਜਨ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਅਫਸਰਾਂ ਅਤੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਫਰ ਬਾਰੇ ਸਫਰ ਅਤੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਭੱਤਿਆਂ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ;
- (ਅ) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਥਾਂ, ਅਜਿਹੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਬਾਬਤ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਜ਼ਾਬਤਾ ਅਤੇ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਕਾਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਕੌਰਮ;
- (ਆ) ਸਥਾਈ ਵਿੱਤ ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਬੁਲਾਉਣਾ ਅਤੇ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਕਾਰਜ ਦਾ ਸੰਚਾਲਨ ;
- (ਇ) ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਕਿਸੇ ਕਰਮਚਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਤੇ ਕਰੱਤਵ ਫੈਲੀਗੇ ਕਰਨਾ;
- (ਸ) ਕਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਬੋਰਡ ਦੀਆਂ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਰੱਖਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਕਲਾਂ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਲਣਾ;
- (ਹ) ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਜਿਸ ਨਾਲ, ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਨਮਿਤ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਣਗੀਆਂ ਅਤੇ ਧਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਾਇਆ ਜਾਂ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇਗਾ;
- (ਕ) ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚਾਲੂ ਖਰਚ ਲਈ ਲੋੜੀਦੇ ਧਨ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਅਤੇ ਉਸ ਧਨ ਦਾ ਪੂੰਜੀ ਵਜੋਂ ਲਾਇਆ ਜਾਣਾ ਜੋ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲੋੜੀਦਾ ਨ ਹੋਵੇ;
- (ਖ) ਲੇਖਿਆਂ ਦਾ ਰੱਖਣਾ; ਅਤੇ
- (ਗ) ਉਹ ਫਾਰਮ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਖਾਦੀ ਅਤੇ ਗ੍ਰਾਮ ਉਦਯੋਗ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੇ ਅਸਲੀ ਹੋਣ ਦੇ ਪ੍ਰਮਾਣ-ਪੱਤਰ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਜਾ ਸਕਣਗੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਚਾਰਜ ਕਰਨ ਯੋਗ ਫੀਸਾਂ।

(3) ਕੇਂਦਰੀ ਮਰਕਾਰ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਨਿਯਮ ਨੂੰ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਨੇ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਮਰਕਾਰੀ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਸੂਚਨਾ ਦੁਆਰਾ, ਵਿਖੰਡਤ ਕਰ ਸਕੇਗੀ ਅਤੇ ਤਦ ਉਹ ਵਿਨਿਯਮ ਪੜਾਵੀ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।

ਅਨੁਸੂਚੀ

[ਵੇਖੋ ਪਾਰਾ 2 (ਗ) ਅਤੇ 3 (1)]

1. ਮਧੂ ਮੱਖੀ ਪਾਲਣਾ।
2. ਦੀਆਸਲਾਈ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ।
3. ਮਿੱਟੀ ਦੇ ਬਰਤਨਾਂ ਦਾ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ।
4. ਸਾਬਣ ਘਰੇਲੂ ਉਦਯੋਗ।

5. ਖੱਲਾਂ ਅਤੇ ਚਮੜੇ ਲਾਹੁਣਾ, ਸਾਧਣਾ ਅਤੇ ਕਮਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਨਾਲ ਤੱਲਕ ਰੱਖਦੇ ਸਹਾਇਕ ਉਦਯੋਗ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਚੰਮ ਉਦਯੋਗ।
6. ਘਾਣੀ ਤੇਲ ਉਦਯੋਗ।
7. ਹੱਥ ਦਾ ਬਣਿਆ ਕਾਗਜ਼।
8. ਗੰਨਾ-ਗੁੜ ਅਤੇ ਪੰਡਸਾਰੀ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ।
9. ਤਾੜ-ਬਣਾਉਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਤਾੜ ਦੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦਾ ਉਦਯੋਗ।
10. ਅਨਾਜ ਅਤੇ ਦਾਲਾਂ ਦਾ ਪ੍ਰਸੈਸ ਕਰਨਾ।
11. ਲਾਖ ਬਣਾਉਣਾ।
12. ਔਸ਼ਧਿਕ ਪ੍ਰਯੋਜਨਾਂ ਲਈ ਜੰਗਲੀ ਪੌਦੇ ਅਤੇ ਫਲ ਇਕੱਠੇ ਕਰਨੇ।
13. ਫਲ ਪ੍ਰਸੈਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫਲ ਪਰਿਰਖਣ।
14. ਬਾਂਸ ਅਤੇ ਬੈਂਤ ਦਾ ਕੰਮ।
15. ਲੋਹਾਰਾ-ਕੰਮ।
16. ਤਰਖਾਣਾ-ਕੰਮ।
17. ਕਿਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੋਰ ਰੋਸ਼ਾ।
18. ਗੋਬਰ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬੇਕਾਰ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੋਏ ਪਸੂਆਂ ਦਾ ਮਾਸ, ਟੱਟੀ ਆਦਿ) ਤੋਂ ਖਾਦ ਅਤੇ ਮਿਥੈਨ ਗੈਸ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਅਤੇ ਵਰਤੋਂ।
19. ਚੂਨਾ ਨਿਰਮਾਣ ਉਦਯੋਗ।
20. ਅਲਮੀਨੀਅਮ ਅਤੇ ਘਰੇਲੂ ਬਰਤਨਾਂ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ।
21. ਗਾਮ ਰੈਜ਼ਿਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ।
22. ਕੱਬਾ ਨਿਰਮਾਣ।
23. ਲੋਕ ਵਸਤਰ ਕਪੜੇ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ।

ਡਾ. ਐਸ. ਸੀ. ਜੈਨ ।
 ਸਕੱਤਰ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ।
 ਸਚਿਵ, ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ।
 Secretary to the Government of India.